

Psalterz

Lukasz Wójtowicz

Psalmy drogą uwielbienia

W artykule pt. *Duchowość psalmów* Maurice Gilbert mówi o dwóch tytułach historycznych księgi, którą nazywamy Psalterzem. Są to: *psalterion* i *sefer tehilim*. Te dwa tytuły pochodzą z dwóch tradycji: greckiej i hebrajskiej. Tradycja grecka wiąże *Księgę Psalmów* z instrumentem strunowym (*psalterion*). Natomiast tradycja hebrajska nazywa psalmy „Księgą Uwielbień” (*sefer tehilim*). Wedle tradycji greckiej instrument strunowy jest związany z królem Dawidem, jego zapalem kompozytorskim i muzycznym. Od greckiego słowa *psalterion* pochodzi inne greckie słowo *psalmoi*, które stało się tytułem *Księgi Psalmów*. *Psalmoi* oznacza zbiór pieśni z towarzyszeniem instrumentów. Propozycję hebrajską „Księga Uwielbień” podtrzymują psalmy, których tematyka jest związana z uwielbieniem Boga. W obu tych tradycjach można jednak zauważyć pewne niespójności. Co to oznacza? Nie wszystkie psalmy zostały napisane dla akompaniamentu muzycznego oraz nie wszystkie psalmy są pieśniami uwielbienia. Przemierzając wzrokiem *Księgę Psalmów* znajdziemy również inne gatunki literackie. Mogą to być: prośby, błagania, psalmy ufności, dziękczynienia oraz pouczenia. Należy te psalmy zestawiać ze sobą i szukać cech podobnych. Dlatego nie do końca jest poprawny tytuł księgi *psalmoi*.

Jak odpowiedzieć na te niespójności? Instrument strunowy może być symbolem poezji, nie należy kojarzyć go tylko z instrumentem muzycznym. Symbole mają ogromne znaczenie w badaniach Pisma Świętego. Dawid często jest przedstawiany w sztuce jako grający na harfie Saulowi. Stał się symbolem poezji. Natomiast Ps 150 kończący *Księgę Psalmów* jest hymnem pochwalnym, jest to forma literacka tego psalmu. W psalmie tym pojawia się pochwała Boga w Jego świątyni, świadczy to o tym, że *Księga Psalmów* kończy się uwielbieniem Boga.

Dlaczego początkowe psalmy nie są pieśniami uwielbienia? Niektóre psalmy nie mają motywu uwielbienia. Żeby doszło do uwielbienia, najpierw musi być błaganie Boga o pomoc. Psalmista poprzez błaganie wyraża nadzieję, że Bóg okaże miłosierdzie jemu albo całej wspólnoty w zależności od tego, czy psalm ma charakter indywidualny czy zbiorowy. Po doświadczeniu pomocy od Boga lud zaczyna wielbić Go. Psalterz wypełniony jest psalmami uwielbienia, np. Ps 8, 29, 45-48, 68, 76, 84, 87, 93, 95-100, 103-105, 117, 135-136, 145-147.

Psalmy w teologii są drogą prowadzącą do Boga poprzez uwielbienie Go. Uwielbienie może odbywać się również przy akompaniamencie instrumentów muzycznych. Jednak, patrząc na psalmy jako samo uwielbienie Boga zauważymy pewne niespójności. Przede wszystkim pominiemy wtedy pozostałe gatunki literackie Psałterza takie jak, np. prośby, błagania i inne.